

Jadwiga Rauhut, Boško Babič, Witold Hensel

Debrešte, S. R. Macedonia

Informator Archeologiczny : badania 10, 340-341

1976

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

była małymi, wapiennymi płytkami i przykryta warstwą smoły bitumicznej, w której zachowały się odciski kół przejeżdżających pojazdów.

Prace będą kontynuowane.

JUGOSŁAWIA

DEBREŠTE, S.R.Macedonia

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury
Materialnej
Muzeum Narodowe
w Prilepie

Badaniami kierowała ze strony polskiej dr Jadwiga Rauhut, ze strony macedońskiej Božko Babič. Nadzór naukowy sprawował prof.dr Witold Hensel. Finansowało Muzeum Narodowe w Prilepie. Trzeci sezon badań. Osadnictwo późnorzymskie, wczesnobizantyjskie i wczesnośredniowieczne.

Prace kontynuowano we wschodniej części twierdzy wczesnobizantyjskiej w pobliżu jej bramy. W miejscu tym odsłonięto resztki dwóch bazylik usytuowanych jedna nad drugą, zbudowanych z kamienia, a pochodzących z IV/V oraz końca VI stulecia. Rzut poziomy młodszej trzy-nawowej bazyliki odkopano prawie całkowicie.

Na północ od cerkwi odkryto okrągłą budowlę z basenem w kształcie krzyża po środku, która spełniała funkcję baptysterium. Wyniki tegorocznych badań pozwoliły uściślić chronologię zespołu budowli sakralnych i ostatecznie datować młodszą z nich na koniec VI wieku. Z tego czasu pochodzą bowiem murowane grobowce usytuowane w obrębie bazyliki lub przy jej ścianach. W jednym z odkrytych w bieżącym sezonie grobowców /nr 65/ znaleziono dwa ogniwa złotego łańcucha i miniaturowy paciorek ośmiokątny. W innym grobie dziecka /nr 66/ zbudowanym w kształcie skrzyni z płyt ceramicznych, pod płytą posadzkową znaleziono złoty pierścień z monogramem w kształcie litery M. Od VII do połowy IX wieku budowle te znajdowały się w ruinie. Odbudowa bazyliki nastąpiła około połowy IX stulecia w związku z rechrystianizacją słowiańskiej wówczas Macedonii. W tym czasie cerkiew została przebudowana, a do ściany zachodniej dostawiono portyk na podmurówce kamiennej. Krótco po tym popadła ona w ruinę.

Ponowne użytkowanie części cerkwi, lecz już jako kaplicy cmentarnej, przy której chowano zmarłych przypada na okres między X a XII wiekiem. Z tego czasu pochodzi kilkanaście pochówków odkrytych w bieżącym sezonie, z których część zlokalizowana była w obrębie ruin kościoła. W jednym z grobów /nr 52/ należącym do dostojnika kościel-

nego znaleziono pektorał z brązu z relikwiami. Po jednej stronie wyryta była postać Chrystusa, a po drugiej Matki Boskiej w postaci oranta.

Niedaleko cmentarza natrafiono na resztki domostw kamiennych z XII wieku. W ich obrębie znajdowano ułamki naczyń glinianych oraz inne przedmioty codziennego użytku, w tym żarna rotacyjne.

PRILEP, S.R., Macedonia
Stanowisko "Markowe Kule-Główna Porta"

Kierownikiem badań strony polskiej był prof. dr Witold Hensel, ze strony macedońskiej dyrektor Muzeum Narodowego w Prilepie Boško Babić. Pracami terenowymi kierowała mgr Ryta Kozłowska.

Badania na stanowisku Markowe Kule-Główna Porta, stanowiły kontynuację programu realizowanego w ramach umowy między Instytutem Historii Kultury Materialnej PAN, a Muzeum Narodowym w Prilepie.

W roku bieżącym dokończono eksploracji pomieszczeń kamiennych nr nr 14, 22A, 23B. W celu odsłonięcia południowej granicy pomieszczenia nr 22A, wytyczono wykop o wymiarach 5 x 12 m, który w sezonie sprawozdawczym wyeksplorowano tylko częściowo. Zakonczenie eksploracji warstw kulturowych w tych pomieszczeniach do podłoża skalnego, ujawniło ślady słowiańskiego osadnictwa wczesno-średniowiecznego /VIII-IX w./ w postaci wykutych w skale jam gospodarczych oraz otworów związanych z budownictwem tego okresu. W związku z powyższym odsłonięto stopę fundamentową murów nr nr 26, 34, 47. Przeprowadzona dokumentacja architektoniczna oraz wizualne obserwacje szczegółów ich zabudowy pozwoliły postawić robocze stwierdzenie, iż mury nr 26 i 34 były chronologicznie starsze niż mur nr 47 /XII-XIII w./ i zostały później wykorzystane przy budowie muru nr 47, który stanowi fragment zabudowy dużego pomieszczenia kamiennego /XII-XIII w./ zarysownego w roku ubiegłym.

PRILEP - WAROSZ
Macedonia

Muzeum Narodowe
Prilepie i Zakład Archeologii
Uniwersytetu im.
Marii Curie-Skłodowskiej
w Lublinie

Badania prowadziła mgr Irena Kutylowska pod kierun-